

har det? Ja ifølge § 10 gives der ikke Pantessikkerhed eller Prioritet for selve Kapitalen som saadan, men der gives Sikkerhed i Ejendommene for Renter og Afdrag, der gives Sikkerhed for Afdrag, men ikke Sikkerhed for selve Kapitalen. Det har nu imidlertid mindre at sige, thi jeg antager, Meningen er, at dette Laan, der gives, denne Prioritet, der lægges paa Ejendommen overhovedet ikke skal være opsigelig. Selv om den forhenværende Tiendehder misligholder sine Forpligtelser og ikke betaler sine Afdrag til nogen Termin, maa man indskrænke sig til Udpantning og ikke gaa videre. Men der er et temmelig vigtigt Forhold, som maatte ordnes samtidig dermed, og som man ikke synes at have tænkt paa, det er det Spørgsmaal: hvorledes skal Afgiften ved faste Ejendommers Salg, baade Halvprocentafgiften og det stemplede Papir, beregnes, naar Forholdet er blevet det, at Staten giver den paagældende Ejer et saakaldt Tiendelaan, hvis Kapital er saa og saa stor, og som vel at mærke ikke indstaar i Ejendommen. Naar vedkommende saa sælger Ejendommen — det maa naturligvis staa frit for — maa der ved Beregningen af Købesummen tages Hensyn til, at der nu i Ejendommen staar et Tiendelaan, der er saa stort, at første og andet Prioritetslaan ere saa store, og saa kommer Købesummen saa meget højere op, som Størrelsen af Tiendelaanet eller dets Rest udgør, hvilket maa komme i Betragtning ved Beregningen af Halvprocentafgiften, Tinglæsningsgebyret, Stempelgebyret o. s. v. samt de andre Afgifter, som følge med Salg af faste Ejendomme, eller ogsaa maa man sige, at Tienden ikke skal regnes med ved Beregningen af disse Ydelser. Hvis man ikke gør det sidste, bringer man Ejendomsbesidderne fra Usten i Ilden, thi naar Ejendommen gaar rask fra Haand til Haand, vil maaften Byrden opveje den Gevinst, Ejerne have faaet ved en Tiendeafløsning som den, der skal finde Sted efter denne Lov.

Saa er der i § 11 noget af det samme Forhold, idet der er en Sætning, jeg maa tilstaa, jeg ikke forstaar. Der staar: „Naar Tiendejer og Tiendehder derom ere enige, kan Finansministeren i Stedet for at udbetale Tiendelaanet til Tiendehderen paa Statsklassens Vegne udstede Obligation til Tiendejeren“ — det er disse Stiftelser, Ministeren omtalte — „for Afsløsningssummen med samme Vilkaar for Forrentning og Betaling af Kapitalen, som i foregaaende Paragraf er fastsat for Tiendelaanet“. Det forstaar jeg saaledes, at i den Obligation, som Staten udsteder til Stiftelsen, skal der staa, at den skal forrentes og afdrages med

4 pCt., altsaa halvvaarlig med 2 pCt., idet Rentefoden sættes til $3\frac{1}{2}$ pCt. pro anno; det er altsaa Staten, som udsteder saadanne Obligationer. Men der omtales ikke med et eneste Ord, i hvilket Forhold Staten kommer til Tiendehderen, den Mand, som bliver fri for sin Tiende. Skal han da ikke udstede en Obligation til Staten, skal det være paa de samme Vilkaar, og skal Staten have den Sikkerhed i hans Ejendom, som omtales i § 10? Det er jo ganske nødvendigt at sige dette i § 11; thi ellers er Reglen jo ganske usforstaaelig. — Der er en Mærkelighed, som jeg er stødt paa i § 15, og som jeg synes, man er gaaet lidt hastig til Værts ved Affattelsen af. Der tales i Slutningen af Paragraffen paa en Gang om de udtrukne Obligationer; men der er ikke i Forvejen nævnt et eneste Ord om, at Obligationerne kunne udtrækkes. Der staar, at det, som Staten faar ind fra Tiendehderne ved disse aarlige Afdrag, skal anvendes til at indløbe og tilintetgøre et tilsvarende Beløb af Statsobligationerne. Meningen maa vel være den, at man skal købe disse Statsobligationer i det aabne Marked, paa Børsen. Men saa kommer man paa en Gang til at tale om udtrukne Obligationer. Hvis de skulle udtrækkes, maa de indbetales med 100 pCt.; men naar man indløber dem paa Børsen, kunne de staves for 95 eller 97 pCt., og i saa Tilfælde vilde det være en meget daarlig Finanspolitik, om man ikke vilde købe dem paa Børsen. Men der tales intetsteds om, at der skal finde Udtrækning Sted, og der siges alligevel i Slutningen af Paragraffen, at Finansministeren er bemyndiget til at indkalde de udtrukne Obligationer til Indfrielse med deres paalydende Beløb.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa Enkelthederne, det passer jo ikke her ved Iste Behandling. Jeg har kun fremhævet dette, fordi jeg finder det meget urigtigt, at dette Lovforslag skal føres igennem paa denne Tid af Samlingen uden en Gang at blive til Genstand for Overvejelse i et Udvalg. Jeg har villet fremhæve Vigtigheden af Sagen og de Ordre, der er Tale om for Staten, og jeg har anmodet om, at man vil sige mig, hvad det egentlig er for Ordre, som vindes enten for Bondestanden eller i nationaløkonomisk Henseende i det hele ved denne Lov. Jeg forstaar det ikke, og jeg maa derfor forbeholde mig paa et senere Stadium overhovedet at stemme mod Loven og navnlig mod, at den fremmes i indeværende Samling.

Bjerre: Dette Lovforslag indeholder i det store og hele saa mange træffende,